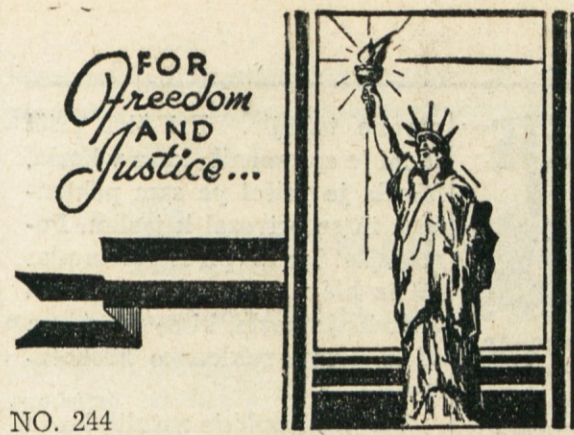

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 244

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, DECEMBER 20, 1961

ŠTEV. LIX — VOL. LIX

Jugoslavija in Albanija

V zahodnih diplomatskih krogih ugibljuje, ali ne bo Tito uporabil sedanjega spora med Moskvo in Tirano, da spravi v Albaniji na oblast Jugoslaviji naklonjeno vlado.

WASHINGTON, D. C. — Pri sporu med Sovjetijo in Albanijo niso vse oči obrnjene samo v obe komunistični državi in v Kitajsko, ampak tudi v Jugoslavijo. Povod za to je lahko razumljiv.

Jugoslavija in Albanija se pirata že od l. 1948 naprej. Morda se še bolj lasata kot na primer Moskva in Beograd ali Moskva in Tirana ali Moskva in Peiping. Povrh tega je znano, da Tito tudi osebno ne mara dosti za albanskega Enver Hodžo. Kar je pa morda važnejše od vsega: Enver Hodža stalno hujska Albance v Jugoslaviji, naj obrne svoje oči rajše proti Tirani kot proti Beogradu. Njegovo hujskanje ima lepe uspehe, akoravno Tito žrtvuje veliko, da bi dvignil med Albanci v Jugoslaviji življenjski standard. Tito ni doslej še nikoli ostro nastopil proti albanskim izzivanjem, zmeraj je vpošteval, da je Tirana dobro zapisana v Moskvi.

Moskva bi nemara bila tiho

Sedaj gleda Moskva ravno tako pisano na Tirano kot na Beograd, verjetno še bolj na Tirano, ker je Tirana dobro zapisana v Peipingu, kar Beograd gotovo ni. V diplomatskih krogih se je radi tega pojavila domneva, da se vtegne nekaj skrivati za vse temi prepri in med tovariši. Mislijo, da bi Moskva ne imela ničesar proti temu, ako bi Tito ostrejšje nastopil proti Tirani, ne morda s kako vojno napovedjo, ampak s posebno obliko mirnega sožitja: Tito ima svoje tajne zapužnike v Albaniji; naj jim pomaga, da prekucnejo režim Enver Hodže. Ako potem sklenejo prijateljstvo z Beogradom, radi tega se v Moskvi ne bi razburjali. Vse to je res, toda kaj bi rekli na vse to v Peipingu.

Sicer pa Moskva in Beograd lahko vsak trenutek preretata zveze med Peipingom in Tirano. Tirana ima edino zračno zvezo s tujino preko Beograda. Po črti Tirana — Beograd vodi tudi zračna pot preko Moskve in Irkutsk v Peiping. Moskva in Beograd odločata torej, kako dolgo se bodo albanski tovariši lahko vozili v Peiping. Nekateri trdijo, da to ne bo več dolgo trajalo.

Cabot Lodge v Pariz?

WASHINGTON, D. C. — V državnem tajnistvu ugibljuje, če ne bodo skoro odpoklicali poslanca J. Gavina iz Pariza, ker mu ne uspeva pridobiti De Gaulleja za ameriško politiko.

Pravijo, da utegne potem priti na to mesto republikanec Henry Cabot Lodge, nekdanji poslanik ZDA pri Združenih narodih.

CLOUDY

Vremenski
prerok
pravi:

Oblačno in hladno. Naletavanje snega. Najvišja temperatura 27.

Novi grobovi

Jennie Tanko

Včeraj zjutraj je v Highland View bolnišnici umrla Mrs. Jennie Tanko z 25080 Edgemont Dr., Richmond Hts., O. Tukaj zapuščala moža Johna, doma iz Nemške vasi pri Ribnici, hčeri Marie Edwards, Sandy St. John in vnukinjo Sandro Lee. V starem kraju ima brata Jožeta Vidmar, v Argentini pa brata Janeza Vidmar. Bila je stara 66 let in rojena v vasi Laze pri Senožcih, od koder je prišla l. 1901. Pogreb bo v petek ob 9:30 pop. iz Zakraskovega pogrebn. zavoda v cerkev sv. Vida ob desetih, nato na pokopališče Kalvarija. Truplo bo položeno na mrtvaški oder danes popoldne ob enih.

Nicholas Banjanin

V ponedeljek je umrl v West Lake zavetišču 87 let stari Nicholas Banjanin z 2013 W. 19 St., doma v Otočcu v Liki, odkoder je prišel l. 1902. Pokojnik je bil oče Kathryn MacFarlin, Ann Vukmire, Nicholasa, očim Milicent Stois in Michaela Čičvara, stari in prastari oče. Pogreb bo jutri ob 12:45 iz Grdinovega pogrebn. zavoda na Lake Shore Blvd. v cerkev sv. Save ob 1:30 pop., nato na pravoslavno pokopališče sv. Teodozija.

Steve Gurko

Včeraj je umrl v Euclid Glenville bolnišnici 60 let stari Steve Gurko s 16812 Grovewood Rd., doma v Harnesborro, Pa., odkoder je prišel v Cleveland, ko mu je bilo 19 let. Zaposlen je bil pri Richmann Bros Co. Zapustil je ženo Olga, dve sestri in štiri brate. Bil je član Sv. Andreja št. 530 Slovaške jednote. Pogreb bo v soboto ob 8:15 iz Grdinovega pogrebn. zavoda na Lake Shore Blvd. v cerkev Marije Vnebovzete ob devetih, nato na Kalvarijo.

Nevtronska bomba se približuje uresničitvi

ALBUQUERQUE, N. M. — Javnost je že ponovno slišala, da pripravljajo strokovnjaki za izdelavo orožja "nevturonsko" bombo, ki bo lahko uničila vse, kar je živega, ne da bi pri tem poškodovala poslopja in naprave. Sedaj iščejo letalske sile podjetje, ki bo gradilo poskuševalne naprave za izdelavo takih bomb. Postavili jih bodo na letalskem oporišču pri Kirtlandu. Najprej bodo skušali ugotoviti učinek nevturonskih in gamma žarkov na živali človekove velikosti.

Hruščev grozi kmetom

Če ne bodo pridelali, kot je predvideno, bodo kaznovani. Hruščev hoče več žita, in več mesa.

MOSKVA, ZSSR. — Predsednik vlade Nikita Hruščev je na zborovanju poljedelcev, tehničnih strokovnjakov, vodnikov in zastopnikov kolhozov in sovhozov, zahteval večji pridelek žita, živinske krme in večjo vzrejo živine. Onim, ki ne bodo izpolnili svojih nalog v največji možni meri, je zagrozil, da bodo vrženi iz Komunistične partije, kar je v Sovjetiji zelo huda kazen. Z izključitvijo namreč izgube vse predprave, ki pripadajo vladajočemu razredu.

Hruščev je priporočal, naj namesto sena in ovsa pridelujejo za živinjsko krmo koruzo, peso in fižol. Opozoril je delegate na dejstvo, da mesta v Sovjetski zvezi trpe še vedno pomanjkanje mesa, ker se kolhozi in sovhozi ne trudijo v dovoljšni meri za izboljšanje in razširjanje reje živine. Predsednik vlade je zahteval, da je to izboljšanje treba doseči naglo. Svetoval je, naj namesto gojitve goveda posvete večjo pozornost svinjereji.

Posebno ostro je Nikita prijemal vodnike kolhozov in sovhozov v Leningrajskem okrožju. Direktorju nekega sovhoza tov. Zaporozcu je naravnost zagrozil, da bo vržen iz Komunistične partije, če ne bo drugo leto dosegel na sovhozu zahtevanega uspeha. Dejal mu je:

"Če ne boš reorganiziral poslastva, če ne boš bolj pametno izkoristil svoje zemlje, potem se boš enostavno sam izključil iz vrst partije. Partija ne potrebuje komunistov kot si ti!"

Alžirski uporniki vežbajo angolske gverilce

TUNIS, Tun. — Semkaj je prišlo že nekaj skupin gverilcev iz portugalske kolonije Angola na večmesečne vojaške vaje pri alžirskih upornikih. Ko se nauče tehnike modernega gverilskega vojskovanja, izginejo po tajnih kanalih nazaj v Angolo. Kanali vodijo največ preko kongoške republike.

Tuniška vlada ne ovira vežbanja, mu gre celo na roko in daje angolskim gverilcem tudi nekaj orožja, kadar se vračajo domov. Angolski gverilci dobivajo tudi primerno politično vzgojo; tam obiskujejo tečaje za agitatorje.

Eichmannovi spomini vzrok spora Izraela z odvetnikom Eichmanna

JERUZALEM, Izr. — Zagovornik na večala obsojenega nacističnega množičnega morilca Eichmanna dr. R. Servatius iz Koelnja zahteva od Izraela, da mu izroči Eichmannov lastno-ročno pisan življenjepis, katerega natis in prodaja naj bi krila stroške za priziv.

Izraelske oblasti rokopisa obrambi nečejo izročiti, ker se boje, da bi utegnili nacistični elementi v Nemčiji knjigo uporabiti za to, da bi iz Eichmanna napravili mučenika.

Naj dr. Servatius rokapis že dobi ali ne, priziv na izraelsko visoko sodišče proti smrtni obsodbi Eichmanna je vložil.

Sovjetsko plačilo Tišu

Sovjetska zveza in Jugoslavija bosta podpisali novo, petletno trgovinsko pogodbo.

BEOGRAD, FLRJ. — Obisk sovjetskega zunanjega ministra je že nekaj časa napovedan kot vrnitev obiska jugoslovanskega zunanjega ministra v Moskvi preteklo pomlad. Ob tej priložnosti napovedujejo, da bo Andrej Gromiko podpisal novo trgovinsko pogodbo z Jugoslavijo, v kateri bo Sovjetska zveza obljubila izvesti načrte, ki so bili svoj čas že odobreni v Moskvi, pa nato po sporu z Beogradom l. 1958 odpovedani.

Izboljšanje odnosov med obema deželama, ki je v zadnjih mesecih očitno, je privedlo do sporazuma o novi trgovinski pogodbi. Obnova obljube izvesti gospodarske načrte od strani Moskve je plačilo Beogradu za podpiranje Sovjetske zveze v mednarodni politiki.

Nove vesoljske ladje bodo pristajale na suhem

HOUSTON, Tex. — Ko bo program "Mercury" končan, bo NASA opustila reševanje vesoljskih vozil iz vode in bo prešla na pristajanje vesoljskih ladij na kopnem, po vsej verjetnosti neke na ravnini južnega Teksasa.

Reševanje vesoljskih vozil iz morja je sorazmerno zapleteno in obsežna naloga za pomorske sile, ki jo izvajajo, je pa ugodnejša za ohranitev samih vozil in potnikov v njih.

PREDSEDNIK OB BOLNIŠKI POSTELJI SVOJEGA OČETA

Predsednik John F. Kennedy, ki se je včeraj popoldne vrnil v Washington s svoje poti v Venezuelo in Kolumbijo, se je zvečer pred šesto vrnil v Florido, kjer je njegovega 73 let starega očeta zadela možganska kap. Njegovo stanje je še vedno kritično, zato ni gotovo, ali bo predsednik ZDA odletel na sestanek s predsednikom britanske vlade na Bermudih ali ne.

WEST PALM BEACH, Fla. — Ko se je predsednik John F. Kennedy včeraj zjutraj odpravil po enodnevnem počitku tod v Washington, je bil njegov 73 let stari oče Joseph Kennedy živahen in dobre volje, skrbel ga je le sinov močan prehlad. Kasneje je šel igrat golf, pri čemer pa ga je nepričakovano zadela možganska kap, da so ga morali odpeljati v St. Mary bolnišnico. Ko je predsednik popoldne zvedel novice, se je odločil, da se vrne takoj v Florido k bolniški postelji svojega očeta. Odpotoval je zaradi slabega vremena šele nekako ob tričetrt na šest zvečer. Po prihodu sem je takoj odšel v bolnišnico k očetu, ki je bil že pri zavesti, ki pa ne more govoriti.

K bolniku je priletel iz New Yorka dr. W. T. Foley, strokovnjak za motnje v krvnem obtoku v Cornell Medical Center. Zdravniki so bolnikovo stanje natančno proučili, vendar bo prvo poročilo o njihovih ugotovitvah objavljeno šele danes zjutraj. Predsednikov tajnik Salinger je objavil sinoči le, da je bolnikovo stanje resno, da pa ni nobenih znakov paralize.

Predsednika Johna F. Kennedyja sta spremlila k očetu njegov brat Robert in sestra Mrs. Stephen Smith. Pri njem pa sta ga čakali njegova žena Jackie in mati. Z njim sta tudi njegova ožja sodelavca Sorensen in Bundy, ker je še vedno možno, da bo predsednik odletel na razgovore s predsednikom angleške vlade na Bermude, ki so določeni za jutri in pojutrišnjem.

Macmillan v Florido?

Če se zdravje predsednikovega očeta ne bo izboljšalo, bo verjetno predsednik angleške vlade Harold Macmillan priletel sem na razgovore s predsednikom Združenih držav, tako da bo ta lahko v vsakem času naglo pri svojem očetu, če bi se njegovo stanje poslabšalo.

Predsednik Kennedy se je pred vrnitvijo v Florido sestal z Narodnim varnostnim svetom na razpravo o mednarodnem položaju in o vprašanjih, ki jih bo obravnaval z Macmillanom.

Predsednik za praznike v Floridi

Predsednik je nameraval po

sestanku z Macmillanom na Bermudih odleteti v Florido, kamor je prišel njegov oče za praznike že 11. decembra, njegova otroka pretekli petek, žena pa v ponedeljek. V Washington se bi predvidoma vrnil v ponedeljek ali torek. Očetova bolezen bo brez dvoma ves načrt v marsičem spremenila.

Čuvanje zakonov ni vedno priljubljeno

Guverner Alaske Egan se je zameril, ko je nastopil proti stavam na nogometne igre.

FAIRBANKS, Alaska. — Javne oblasti so dolžne skrbeti za izvrševanje veljavnih zakonov, predpisov in odredb, pa naj bodo že ti pri ljudeh na splošno priljubljeni ali ne. Tako je guv. William A. Egan poslal državno policijo pregledat gostilne in bare, ki so znani po tem, da so v njih sprejemali stave na nogometne tekme.

Te stave so v Alaske silno priljubljene in guverner se je demokratskim politikom hudo zameril zaradi tega svojega dejanja, saj so med drugim prišli tudi nekega Millerja, člana glavnega demokratskega narodnega odbora, ki je delni lastnik znane lokalne "Polaris Lounge." Na nedavnem zborovanju demokratske stranke tod so Alexa Millerja navdušeno pozdravili, med tem ko so guv. W. Egana naravnost prezirali.

Dogodek bi sam po sebi ne bil niti važen, da ne kaže, kam ameriška javnost sili, da ne bi naravnost pokazal, da je v današnjih dneh v nekaterih predelih naše dežele naravnost škodljivo vzdrževati zakonitost in red.

Kennedyjev razgovor z Adžubejem šele sedaj prodr v Sibirijo

MOSKVA, ZSSR. — Znani časnikar Salisbury je potoval zadnjih 14 dni po Sibiriji in pri tem ugotovil, da tam šele sedaj lahko berejo poročila o razgovoru, ki ga je imel predsednik Kennedy s komunističnim urednikom Adžubejem in ki je bil objavljen v Moskvi koncem novembra.

Do poročila pridejo interese na ta način, da si izprosijo od svojih prijateljev in znancev v Moskvi izvide moskovskih Izvestij od 29. novembra. Če ga dode, roma potem izvod Izvestij od bralca do bralca, do Kennedy govoril z Adžubejem.

Iz Clevelanda in okolice

Molitev—

Članice Podr. št. 14 SZZ so vabljene nocoj ob 7:30 v Grdinov pogreb. zavod k molitvi za pok. Johano Travnika.

Popravek—

Pok. Jakob Gerbec je zapustil v Ljubljani brata Josipa in ne Franceta, kot smo bili prvotno napačno obveščeni.

Asesment—

Tajnica Društva sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ bo pobirala asesment v petek, 22. dec., v šoli sv. Vida ob 6. do 8. zvečer. — Na letni seji je društvo izvolilo za leto 1962 ves stari odbor.

Ptice — selivke so včasih močno radio-aktivne

SINGAPORE, Malaja. — Tako v Malaji kot v Avstraliji so ugotovili, da je meso nekaterih ptic selivk radio-aktivno. Verjetno so se selile iz Sibirije proti jugu in prišle do Indije in Indonezije. Oblasti so opozorile prebivalstvo, naj ne uporablja mesa ptic selivk za hrano, kajti to bi imelo lahko kvarne posledice za zdravje.

Zadnje vesti

DJAKARTA, Indonez. — Kljub temu, da je predsednik Indonezije Sukarno odredil včeraj splošno mobilizacijo za "osvoboditev" zahodne Nove Gvineje, obstoja resno upanje, da bo vprašanje rešeno mirnim potom. Holandska vlada je objavila, da se je o vprašanju pripravljena razgovarjati. Holandska, ki upravlja zahodni del Nove Gvineje, pripravlja to za neodvisnost.

SEVILLA, Span. — Najeto letalo s fotografom je padlo v množico, pri čemer je bilo 30 oseb mrtvih.

PARIZ, Fr. — Policija, žandermerija in levičarski demonstranti so se včeraj hudo udarili v sredi mesta. Okoli 130 oseb je bilo ranjenih. Levičarji so priredili demonstracije proti prepovedani Tajni armadni organizaciji, ki jo vodi gen. R. Salan, vodnik vojaškega upora v Alžiriji v preteklem aprilu.

LEOPOLDVILLE, Kongo. — Včeraj sta se sestala v Kitonu predsednik kongoške vlade Ciriil Adula in predsednik Katanze Moise Čombe. Razgovori se bodo danes nadaljevali. Glavni posredovalec je opolnomočenec ameriškega predsednika Kennedyja poslanik ZDA v Kongu Gullion.

WASHINGTON, D.C. — Državni tajnik Rusk bo danes popoldne podal posebno poročilo o mednarodnem položaju zunanjepolitičnemu odboru senata, ki se bo sestal na izredno sejo.

kler ni končno tako zatrgan in z m a z a n, da se sploh ne da več brati. Za razgovor je veliko zanimanja tudi v mongolski prestolici Ulan Bator.

Značilno pri vsem tem je dejstvo, da se v Sibiriji bore malo brigajo za tisti govor tovariša Hruščeva, ki je v njem kritiziral Kennedyjev razgovor. Berejo ga le v toliko, da skušajo iz besedila posneti, kaj je pravzaprav Kennedy govoril z Adžubejem.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$16.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months.

Canada and Foreign Countries:

\$16.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Friday edition \$4.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 244 Wed., Dec. 20, 1961

Podpiranje Latinske Amerike se je zataknilo?

Predsednik Kennedy je ob začetku svojega režima mislil tudi na podpiranje Latinske Amerike. Komaj je prišel v Belo hišo, je naročil obsežna poročila o teh predmetih, poslal je celo nekaj svojih zaupnikov kot Stevensona v prizadete države, da na mestu pregledajo gospodarski in socialni položaj in mu o tem poročajo.

V marcu ga je zadel kubanska polomija, zato je porabil načrt za akcijo v Latinski Ameriki, da prikrije politične posledice ponesrečenega vdora v Kubo. Sredi meseca je napovedal obsežen načrt, kako pomagati državam Latinske Amerike na noge na vseh področjih. Njegov načrt je res veliki opotežen. Obsega investicije v znesku 100 milijonov dol. za dobo desetih let, torej povprečno 10 milijonov dol. na leto. Naša administracija naj prispeva bilijon dolarjev, druge gospodarsko napredne države, posebno iz Evrope, ter privatna podjetja naj prispevajo drugi bilijon, okroglo 8 bilijonov pa naj investirajo tiste države, ki bodo deležne koristi te akcije. To pa, kar prispevajo naša dežela, Evropa in zasebni kapital, naj ne bodo darila, ampak posojila po izredno ugodnih pogojih.

Cela akcija je torej zamišljena kot neke vrste dobrodelna posojilnica, ki bi dajala posojila po ugodnih pogojih za 20% vrednosti vseh projektov, ki bi jih odobrila. Kennedy je v marcu dal svojemu načrtu samo splošne obrise, potrebne podrobnosti je dodala sredi avgusta znana gospodarska konferenca vseh zainteresiranih držav v Punta del Este blizu Montevidea v Urugvaju.

Načrt je bil lepo pozdravljen od vseh strani. Optimisti so ga hvalili kot nekaj idealnega in praktičnega, pesimisti so molčali in si mislili svoje. Niso namreč verjeli v poztvovalnost držav Latinske Amerike, niso verjeli v odločno voljo tamošnjih vlad, da načrta ne bodo samo odobravalne, ampak ga tudi začele izvrševati na lastne stroške in na lastno tveganje. Načrt ni namreč mislil samo na "industrija-lizacijo," verjetno še bolj na dviganje splošne izobrazbe, zboljšanje javne uprave, socialne reforme, kot na primer v poljedelstvu in delavski zakonodaji, na davčne reforme, na varčevanje v javnih proračunih, na boj proti zanikrnosti v državnih in podržavljenih podjetjih itd.

Blizamo se koncu leta, prve posledice novega načrta, znanega pod imenom Zveza za napredek, bi se morale že pokazati vsaj v grobih obrisih, pa niso vidne nikjer. Pesimisti so torej imeli prav vsaj za začetek. Tega se zaveda tudi Kennedyeva administracija in se boji posledic, kajti ona je odgovorna za idejo in njeno praktično obliko. Zato je federalni tajnik za finance Dillon porabil sejo Med-ameriškega gospodarskega in socialnega sveta za priliko, da nalije zastopnikom držav Latinske Amerike čistega vina. Govoril je jasno in brez ozirov na levo in desno: "Motijo se tisti, ki mislijo, da je ves načrt samo program za posojila. Načrt vključuje tudi reforme, ki se ne dajo doseči samo s posojili. Države Latinske Amerike morajo same prispevati okoli 80% in ne čakati, kdaj bodo prišla posojila od zunaj, največ iz Amerike. Res je, da reforme nalagajo bremena na vse, bogate in revne, zaposlene in brezposelne, toda tudi Amerika ne pobira denarja po tleh, nalaga davčna bremena, ki nima od njih direktne koristi. Zato se ameriško javno mnenje ne bo nikoli sprijaznilo z mislijo, naj kar naša federalna blagajna nosi vsa bremena tako obširne gospodarske in socialne akcije." Dillon je pri tem pripomnil, da je naša administracija že pristala na posojila v znesku \$800 milijonov. O drugih prispevkih je molčal, najbrže jih še ni od nikoder, dasiravno bo v par mesecih preteklo prvo leto "Marshallovega plana za Latinsko Ameriko," za kar ga je javnost pogrešno krstila.

To ni noben Marshallov plan. Njegova bremena ne nosi samo Amerika, kot je bilo to slučaj v Evropi. Evropski program je zasledoval druge cilje: rešiti evropsko gospodarstvo iz vojnih ruševin; v Latinski Ameriki ni gospodarskih ruševin, tam vlada le zaostalost, ki jo je treba pobijati drugače kot evropske ruševine. Evropski program dalje ni obsegal davčnih, agrarnih in socialnih reform, bil je v rokah vlad, ki nanje bogati sloji niso imeli odločilnega vpliva in kjer vojaški poveljniki niso mislili na politiko, kot je to v navadi v Latinski Ameriki.

Kennedyeva ideja o podpiranju Latinske Amerike se torej giblje v čisto drugi smeri in ima tudi drug namen; olajšati revščino med gospodarsko najbolj zaostalimi narodnimi plastmi v Južni Ameriki. Industrializacija je samo eno sredstvo; izobrazba, socialne reforme, moderniziranje javne uprave, zboljšanje prometa, vodovodi, elektrika, vse to je najmanj toliko važno kot nove tovarne.

Za vse to pa države Latinske Amerike še nimajo pravega smisla. Zato le počasi odgovarjajo na naše pozive, naj pohitijo z načrti o reformah. Nekatere vlade so tej ideji celo sovražne, druge pa jo bojkotirajo. Bojijo se domačih

bogatih konservativcev in vojaških krogov. Vse skupaj upajo na tihem, da bo Kennedy pozabil na vse načrte in da bo njegova administracija začela znova dajati posojila pod političnimi vidiki. Na drugi strani so prepričane, da Amerika ne bo v nobenem slučaju dopustila, da bi tam prišlo ne samo do politične, ampak tudi do socialne revolucije. Naša politika do Dominikanske revolucije jih samo potrjuje v takem prepričanju. Tam ne maramo ne desničarske, ne levičarske diktature in s tem so konservativne sile za vladami Latinske Amerike kar zadovoljne. Upajo, da bodo pod vsako "srednjo" vlado lahko ohranile vsaj velik del svojih dosedanjih gospodarskih privilegijev.

Ne bo odveč, ako bi tudi predsednik Kennedy porabil še par prilik, da odgovornim političnim voditeljem v Latinski Ameriki pove, da se motijo. Ako bo njegov načrt propadel, bo to njihova krivda, ne ameriška. Posledice naj nosijo sami, ne bodo jih pred njimi varovali ameriški dolarji, ameriško vojno brodoge in ameriški marini.

Zaenkrat drži dejstvo, da je ves načrt v krizi; ali mali ali veliki, to se bo videlo v prihodnjih par mesecih. Noben obisk in noben govor tega ne more zamegliti.

BESEDA IZ NARODA

Zanimivosti iz Milwaukee

Milwaukee, Wis. — Odbor društva Triglav izreka tem potom vsemu članstvu, rojakom in rojakinjam ter prijateljem širom sveta: Vesel in blagoslovljen Božič ter mnogo sreče in zdravja v letu 1962!

V čast sv. Miklavžu je društvo Triglav tudi letos v nedeljo, 3. decembra, v spodnji dvorani sv. Janeza priredilo v veselje otrok uspešno miklavževanje, ki ga je vodil Lojze Galič. Polna dvorana otrok s starši in prijatelji je nestrno pričakovala prihod sv. Miklavža.

Ko se je svetnik z malim spremstvom pojavil v dvorani, je zavladala popolna tišina. Po molitvi in pozdravu sv. Miklavža so nastopili s kratkim sporedom slovenski otroci. Naj ob tej priliki omenim, da zasluži vse priznanje, sedanjí predsednik društva Triglav Franc Rozina, ki predstavlja sv. Miklavža vsa leta društvenega obstoja. V njegovem spremstvu so bili: Ivanka Modic, Milena Kotar, Franc Jakšo ml. in Martin Majhenič ml. Pri sporedu so sodelovali: Milka Modic z deklamacijo "Po zdrav sv. Miklavžu," nadarjeni harmonikar Karel Strmšek je zaigral Barbara polko, mladi parček Metka Rozina in Jožek Ornik sta zaplesala otroško polko. V poskočnem plesu sta nastopila še para Pati in Margi ter Frances Hrovatin in Karel Dovernik ml.

S pesmijo "Na planincih lušteno je" se je postavila mala Boha Kati. Kot zadnjo točko so pod vodstvom Dari Strmšek nastopili vsi otroci plesne skupine, kjer so zaplesali dve slovenski polki. Vsi sodelujoči so bili deležni velikega aplavza. Po sporedu se je Sv. Miklavž zahvalil za lep sprejem, pohvalil je vse sodelujoče otroke, nakar je v veliko veselje otrok začel razdeljevati darila.

Letos je društvo Triglav obdarilo vse otroke izpod 12 let z igračkami in sladkarijami v redečih nogavicah. Ta darila je pripravila Frances Zuzek, pomagali pa sta ji tudi Mira in Milena Kotar. Po izčrpanem programu in darilih se je sv. Miklavž z lepimi in koristnimi besedami poslovil z obljubo, da bo drugo leto z velikim veseljem spet prišel med triglavanske otroke ter njihove prijatelje. Po odhodu sv. Miklavža so se mnogi zadržali v dvorani, kjer se je razvila prijetna zahvala. Sv. Miklavž je z malim darom osrečil mnogo otrok — upam, da so bili tudi starši zadovoljni. Vsem, ki so pomagali pri tem društvenem miklavževanju, najlepša hvala.

Pred kratkim sta prejela izkaz o ameriškem državljanstvu Janez in Marija Kotar. Castitamo!

Pred par tedni sta se ojunčila 15-letni Kotar Rudi ml. in Divjak Janez s tem, da sta se podala peš iz Milwaukee v Norway

ington Blvd., Mayfield Heights, oziroma HI 2-0892.

Kdor kaj ve o njenem sedanjem bivališču, ga tudi lepo prosimo, da bi nam sporočil in tako pomagal urediti zadevo zanj.

Liga K. S. A.

IZ NAŠIH VRST

Oakville, Ont. — Tukaj Vam pošiljam naročnino za celo leto. Z Ameriško Domovino sem zelo zadovoljen. Ob tej priliki voščim vsem znancem in prijateljem vesele božične praznike in srečno novo leto!

Martin Matkovic.

Winnipeg, Man. — V mojih prvih vrsticah sprejmite prav lepe pozdrave iz Kanade. Ker nam v kratkem poteče naročnina, pošiljam v tem pismu ček za eno leto, v upanju, da bi Ameriško Domovino še nadalje tako redno prejeli.

Z listom smo zadovoljni, saj nam prinaša novice iz vseh krajev sveta in v domačem jeziku se najlepše razume. Zelo nam uga. Ja roman "Ljudje pod bičem" in če bi kdaj izšla knjiga, bi bili mi med prvimi, ki bi jo kupili, že zaradi tega, ker smo roman pričeli čitati šele ob koncu drugega dela. Žal preje časopisa nisimo prejeli.

Ker se bližajo prazniki, želimo vsem vesel in blagoslovljen božič in zadovoljno in srečno novo leto. Lepe pozdrave od

Francke in Antona Zadnik.

Toronto, Ont. — Medtem, ko sem že mislil na to, da mi bo naročnina kmalu potekla, sem prejel Vaše obvestilo, za katerega se Vam lepo zahvaljujem, kakor tudi za redno pošiljanje lista.

Seveda obnavljam naročnino za prihodnje leto in Vam pošiljam za isto denarno nakaznico. Kar imamo branja v hiši, nam je Ameriška Domovina najbolj všeč. S posebnim užitek pa čitamo sedanjí roman "Ljudje pod bičem." S še večjim zanimanjem ga gotovo čitajo tisti, ki so ta bič v kakršnikoli obliko okusili na lastni koži. S tem romanom si je pisatelj g. Karel Mauser gotovo pridobil veliko ugleda in spoštovanja med čitatelji.

Ker se bližajo božični prazniki voščim vsemu osebju v uredništvu in upravi lista prav vesele in blagoslovljene praznike in srečno novo leto 1962. Prejmite vsi skupaj prav lepe pozdrave iz Kanade. Z odličnim spoštovanjem!

Jože Hace.

Fontana, Calif. — Tu Vam pošiljam denarno nakaznico za naročnino. Ameriško Domovino radi čitamo.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo Vam in vsem prijateljem in znancem v Clevelandu.

Mrs. Sam Kurilich.

Lorain, Ohio. — Tem potom Vam sporočam, da se je naročnik Joseph Perušek preselil k svojemu sinu na 1873 E. 33. St. Je bolan in brez bergel ne more več hoditi. Ima pa tudi že lepo starost, prihodnjega marca bo dopolnil 86 let. Ameriško Domovino pa še vedno rad bere.

Na list je naročen že dolgo vrsto let. Žena mu je umrla pred dvema leti. Joseph Perušek je doma blizu Ribnice na Dolenjskem. V Clevelandu ima več prijateljev, katere tem potom prav lepo pozdravlja.

Vesele praznike želimo Vam in vsem naročnikom lista.

Louis Balant, zast. A. D.

Eichmann vložil priziv

JERUZALEM, Izr. — Adolf Eichmann, ki ga je posebno sodišče obsodilo zaradi množičnega pomora židov v času Hitlerjeve oblasti v Nemčiji na vešala, je vložil priziv na višje sodišče. Odvetnik obsojenca bo skušal

ČE VERJAMETE AL PA NE

Na željo večjega števila starejših čitateljev lista ponatiskujemo del sestavkov pok. urednika J. Debeveca. — Ured.

Likar je štorikljal v hlev. Saj je vedel, da je njegova stara narobe videla, ko je spoznala kozla za kozico. Če ne bi bilo tako zgodaj jutraj, ki se taki budalosti smejal. Kako bi vendar mogel privleči kozla domov, če je pa sam izbral kozo, ji pretipal vime, ji pogledal v zobe in jo na vrvi vlekel čez vso Loško dolino in čez Gornje jezero domov v Žirovnico. Saj jo je "Pri vragu" sam privezal v hlevu, ji dal sena in jo potem zopet odvezal in sam privezal doma v hlevu. Kako more biti drugače, kakor da je kozla, prava kozla. Kaj bi počel s kozlom.

Odpre hlevska vrata in počaka, da se mu oči privadijo teme. Gleda v kot, kamor je sinoči privezal kozico in res se mu zazdi nekaj večja. Ej, saj se mu samo zdi, da je večja, ker je hlev temen.

"No, no, saj si pridna kozica," se Likar dobrika, ko stopa proti živali, ki je pričela skakati, se vzpenjala in nastavljala glavo z rožički. Pride bližje in ostrmi. Ne more biti drugače, res stojita kozel, pravi bradati kozel, s prelepo bradico. "No, kaj je pa spet to?" se vprašuje Likar in ves začuden ogleduje kozla. "Prav tukajle sem sinoči privezal kozo, zdaj stoji pa kozel tukaj. Za pet ran božjih to pa ni po pravdansko. Nekaj bo

dokazati, da sodišče, ki je Eichmannu sodilo, ni bilo do tega upravičeno, da pa je spregledalo tudi več razlogov, ki govorijo proti njegovi smrtni obsodbi.

Izraelsko vrhovno sodišče bo predvidoma začelo razpravo o prizivu prihodnji mesec.

Stroh pivovarna počastila stare uslužbence

DETROIT, Mich. — Nedavno je počastila Stroh pivovarna 185 uposencev, ki delajo pri njej že 20 let, na posebnem obedu v Statler-Hilton hotelu.

Oni, ki so zaposleni pri družbi nad 25 let, so dobili zlate ure, oni, ki so pri družbi nad 20 let, pa zlate prstane z začetnicami svojih imen. Nagrade je razdelil John Stroh, predsednik družbe.

Slavnostnega obeda se je poleg 42 nagradencev udeležilo tudi večje število nekdanjih uposencev družbe. Stroh pivovarna je dopolnila 111 let uspešnega dela in je eno redkih podjetij, ki posluje uspešno in napreduje že nad eno stoletje.

F. L.

To je pa "pogruntal" neki Krašovec

"Povej mi pet dni v tednu, v katerih ni črke 'k'!" — "Sreda... sobota in nedelja — več jih ne vem!"

"Vidiš, ko nič ne veš: predvčerajšnjim, včeraj, danes, jutri in pojutrišnjem."

Maks Simončič:

Sanje

Zvezde so krožniki luna je skleda, z njimi igra se vso noč naša Breda.

Z biserno roso jih zjutraj umije, v bele oblačke lepo vse zavije.

Včasih s Sneguljčico malce kramljata ali pa s palčkom po vrtu skakljata.

Takrat igraček zvečer nič ne odviže in zato zvezdic ni in luna ne sije.

narobe tukajle. Pri živi priči se mi je spremenila koza v kozla. Morda je prišel pa sam peklensček in se privezal k jaslim. Pomagajte!" je zavpil Likar in plaval iz hleva. Za seboj je slišal meketanje kozla, ki se mu je pa zdelo pravo peklensko krohota-nje.

"Po meni bo!" je zatulil, ko je padel v kuhinjo in se oklenil žene, ki je ravno jemala iz peči z burkljami lonec mleka.

"Kdo ti pa kaj če?" se mu žena čudi, ko ga vidi vsega preplašenega in prepadlega.

"Sam vrag je tam v hlevu, ti rečem," sopiha mož. "Iz oči so mu švigale strele in iz gobca je pihal ogenj in žveplo. Svoje ostre kramplje je stegal po meni, komaj sem mu ušel. Po moju dušo je prišel, ki sem grešen človek. Nikoli več, ti rečem, lju. ba moja žena, ne bom popival in se ti potem lagal."

"Aha," spregovori ona pomenljivo in nekoliko močneje popri-me burklje. "Zdaj je pa spoved. Torej si se le ustavil včeraj nekje, ko si gnal kozo domov. Alo, kar povej, kje si bil."

"Pri vragu" na Gornjem jezeru sem se ustavil za dve minuti, da se je kozica nekoliko odpočila. Komaj je že vlekla noge za seboj. V hlev sem jo postavil in sena sem ji dal, živahci," je hitel Likar in v strahu upiral oči v vrata, skozi katere bo vsak čas prišel ponj peklensček.

"In ti si šel pa v hišo in tam popival in zapravljaj. Za tisto imaš, domov pa še za sol ni. Tak si in utajiti si hotel vse pred menoj. Jej, jej, kako naglo se vse izve. Pa o tem se bova že še zmenila. Zdaj se odpravi in vleci tistega kozla smrdljivega, kjer si ga vzel. Pod našo streho že ne bo."

"Saj ti pravim, da tisto ni kozel. Meni verjemi, da se je sama hudoba spremenila v kozlovsko podobo, da bi ložje segla po meni."

"Tvoja slaba vest je, pa ne kozel. Pravim, da se mi boš takoj odpravil in vlekel kozla nazaj. Opeharili so te tam v Babnem polju in ti prodali kozla za kozo."

"Če ti pa rečem, da sem kupil kozo in jo lepo na vrvi peljal domov in tudi privezal doma v hlevu. Ne more biti drugače, stara, to ni kozel, ampak sam poglavar iz pekla. Brani me, stara, z burkljami ga daj, če bo prišel zdajle pome."

"Kaj vem, kako je bilo, ampak v hlevu stoji kozel in amen. Saj sem ga videla in občutila njegove brce. Ne verjamem, da bi peklensček tako opletal okrog sebe. Odpravi se, ti rečem, da boš peljal kozla nazaj. Ta čas ga bom pa jaz pripeljala iz hleva, da se boš prepričal, da ni nič drugega kot kozel. Pa le brž, predno se bo vsa vas zbrala pred našo hišo."

"Jaz ga že ne bom peljal, ki vem, da ni pravdanska žival. Ako ni sam peklensček v kozlovski podobi, so imele pa copernice z Slivnice svoje prste vmes in so mi eno zagodle. Je morala biti kakšna iz naše vasi, ki me ima na piki. Nikamor ne bom šel pravim."

"Jaz pa pravim, da boš šel in to takoj. Naj bo to za pokoro, ki si se ga včeraj nacejal 'Pri vragu.'" S temile burkljami te bom česnila, da boš zares nekaj videl pred seboj, ki se ti ne zdi. Saj dobro veš, da znam, če se pripravim. Na, tukaj imaš nekaj močnika, pa mleka si naliž vanj. Potem pa nazaj na pot in odvleci mi tisto smrdljivo stvar od hiše. Potem pa le glej, kaj boš spet pripeljal domov. Nekje je bilo nekaj narobe, bom že zvedela, kaj. Nekje so te naplahtali, ki si tak štrame, da ni nikomer podobno."

Tako mu je ukazovala žena in ker je Likar videl, da je žena prepričana, da kozel ni kaj hujšega, je začel tudi sam dvomiti, da bi bil. Odpravil se je in peljal kozla nazaj, kot bomo videli prihodnjič.

IVAN PREGELJ:

Bogovec Jernej

Teško mokrotno, kakor za zgodnjih jesenskih ur je ležalo nad zemljo. Ostra bolečina je zatrepetala bogovcu iz grla v pljuča. Obudila mu je spomin na nadušljivega mestjana. "Mokro vreme. Iz njega bodilj. Debeljak je iz pijače. V tej vlagi bo legel in ne bo več vstal."

Skoraj privoščil je: "Pa naj leže in ne vstane več!"

Strmel je čez polje. Umazano je ležalo do gozdov za Prevaljem. Samo razpelo otročnice je blede sevalo sredi vlage in umazanosti.

Izza grajskega poslopja je stopila bosa ženska. Zavita je bila v nemarne, mokre cunje. Globoko do gležnjev se ji je vdiral noga, ko je šla po oranju in se sklanjala za preperele in zmzrulo repo, ki so jo bili pustili v zemlji. Bogovec je spoznal obnožnjo grajskih konjarjev in je zaklical:

"Sram jih bodi, tvoje ljubije, da te stradati puste." Žena je dvignila glavo. Glupo se je sramovala.

"Pridi gor," je velel bogovec, "dam ti kruha."

Žena je izpustila nabrani sadež iz krila in si brisala roke. Stopila je bliže pred grad.

"Pridi gor!" je ponovil bogovec. Odvrnila je, da je ne bodo pustili.

"Saj so te v molilnico," je odgovoril in je šla. Vzel je kruha in ostanke svoje večerje in položil na mizo. V obrabljen vrč je natočil še vina h kruhu in čakal. Ko je dolgo ni bilo, je nemirno odprl. Stala je pred vrati. Ni si upala vstopiti. Ko je bila v sobi, mu je trenutno prevzel vse vzdušje zoprn vonj njenih mokrih in parečih se cunj. Odstopil je, čim dalje je mogel, in rekel trdo:

"Jej pa pij!"

Žena je stopila k mizi in jedla stoji. Iz kril, ki jih je bila napojila rosa, se je voda nabirala ob njenih nogah. Lahna obleka ji je vlažno ležala na bohotnih ramenih, da je bogovcu rastle v bolest njeno nemarno telo. Občutil je zopno: "Pravo prase, a srečno. Uživa in ne ve, da je smrt."

Trdo je vprašal: "Čigava si?"

Zastrmela je gluho.

"Kdo je tvoja mati?" je vprašal jasneje.

Zmedla se je. S polnimi usti je skušala povedati:

"Moja mati? Marjeta je bila, kakor jaz. V Kranju je služila. Dala me je v rejo."

Bogovec je sovražil:

"Baronica Jezabela! Za tvojo oholost tole ženo tu bi ti pokazal za priliko in znamenje prave babske hčere. Po štirih kakor prase in gola naj bi hodila pred teboj, da bi te vprašal: kdo so, ki so razločeni? Po delih jih sodi, stoji zapisano. Glej, ne vem, ali ni bolj tvojim podobna nego mom, ali je iz mojega Heinricha ali tvojega Mercina."

Zopet je pogledal na ženo in se umiril v bridkem usmiljenju. Sebe je karal za gnus, ki je plal iz žene.

"Zakaj sem ji bridek? Kaj more zato, da živi iz prasca in sle."

Vprašal je trpko: "Zakaj te tvoji ljubiji puste stradati? Ali si zbolela?"

"Ne maram jih več," je odvrnila ženska in mu poskušala pogledati v obraz. Pa ni mogla in je še topleje občutil:

"Saj ni nesramna, le gluha je. Kakor scene je plaha. Človeškega pogleda ne prenese."

Motril jo je in videl njene ozeble in gnojne roke, vse bed-

no siromaštvo njenih kril in cunj.

"Kako si nemarna," je rekel "še obleči se ne znaš. Ali boš gola okoli hodila? Ali nimaš rok, da bi si zaslužila?"

"Nikjer me ne marajo," je odgovorila. "Poslom sem nadležna."

"Kaj posli najemajo?"

"Branijo gospodarjem, češ, da sem nora," je povedala. "Saj nem menda res."

"Nisi, če veš, da si," je odvrnil in velel:

"Pij!"

Pila je. Bogovec je stopil k skrinji, kjer je hranil obleko in spomine svojih dveh žen in otrok. Segel je na dno in izvlekel svilen krilo svoje druge žene. Za poroko jo je nosila. Zdaj jo je vrgel na mizo pred nemarno in rekel:

"Tvoje rasti in tudi lotriške pameti je bila. Obleci! Če je bila nekaj bolj čedna, ne boj se. Skromna si, umazala se ne boš."

Ženi so se oči od začudenja razširile. Obraz se ji je spatil na jok. Z drhtečo roko je šla po dragem blagu. Jecljaje je vpraševala:

"Gospod, zakaj —"

"Preobleci se," je rekel bogovec in se obrnil v stran. Nato je slišal plahutniti njene mokre cunje na tla. Potem se je ozrl za njenim glasnim ihtenjem. Ležala mu je ob nogah in vpraševala:

"S čim bom plačala?"

Umel je njeno lotriško hvalnost in vzkliznil ježno:

"Vstani! Nisem tvoj ljubej, da bi plačila iskal."

Žena je vstala, strmela in trepetala. Bogovec se je umiril ob njeni gluposti in nerodnosti. Ganotje se ga je polasčalo, ko jo je videl v novem odelu hofartne mestjanke. Vedel je kakor prej, da je prav tiste rasti in se ni umazala, dasi je bila čednejša ona daljna, prigrustna.

"Kje pa nočuješ, odkar ne hodiš več v hleve?" je vprašal čez čas.

"Doma," je oživela in pripovedovala o poti z Brda mimo ribnika in po močadi navzgor do treh brez, od brez čez brdo in po košenini navprek pod Belo.

Živo je videl pot, ki jo je risala. Občutil jo je kakor skrivnostno doživetje. Še skrivnostneje je čutil, da mu je žena zoprna in prijetna. Trpel je:

"Gertrudo sladko sem utrpel. Strašno sem izgubil. Prase v svili mi je dal nenaviden jahač, da bi mi žalost utopila."

Nov gnus mu je zagrabil živce in je velel trdo:

"Poberi zdaj cape in pojdi." Šla je. Še ji je vzdajal, naj pride po kruha, ko bo lačna. Ko je odšla, je ugasnil gnus v njem in je spet pomiloval:

"Ščene. Človeških oči ne prenese. Po kruh je ne bo, preveč se boji. Pa saj bi ga ji tudi dajati ne imel. Danes še, jutri, ve Abdija."

Obšla ga je stara blodna tegoba. In še vreme mu je ležalo na razbolelih živcih. Vino se mu je gabilo, knjiga s snago žene in moža v zadnji sli mu je rastla pred duha. Strastno je odprl po veliki nečisti, po Babilonki in se razvnel v strašni besedi:

"Svinja z Bele, vzdajem ti mir. Tebi pa vzdajem lajno in smrad, Judita Strmojska!"

Žena z Bele je šla po grajski veži. Vrtar je pozabil suniti z nogo za njo, ko jo je videl v novi obleki. Tem bridke je je sodil bogovcu:

(Dalje prihodnjič)

EDINA SAMO MOŠKA DRUŽABNA ORGANIZACIJA

Slovenska moška zveza v Ameriki

Ustanovljena 3. junija 1938 v Barberton, Ohio
Inkorporirana 13. marca 1939 v državi Ohio

Glavni sedež: CLEVELAND, OHIO

NOVA MODERNA ORGANIZACIJA NA DRUŽABNEM, SPORTNEM IN KULTURNEM POLJU

Ne potrebujete nobene zdravniške preiskave.
Pristop od 16. do 55. leta.

Vsak Slovenec bi moral biti član te organizacije.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: GEORGE P. HERRICK, 860 E. 256 St., Euclid 32, O.
I. podpredsednik: IVAN GERMAN, 7502 Donald Ave., Cleveland 3, O.
II. podpredsednik: JOHN LESKOVEC, 1111 No. Ward Ave., Girard, O.
Gl. tajnik: JOHN F. JADRIČ, 17815 Neff Rd., Cleveland 19, O.
Gl. zapisnikar: DAMJAN TOMAZIN, 18900 Kildeer Ave., Cleveland 19, O.
Gl. blagajnik: FRANK M. PERKO, 1092 E. 174 St., Cleveland 19, O.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik in prvi nadzornik: JOHN DOGANIERO, 34212 Lake Shore Blvd., Willoughby, O.
Drugi nadzornik: JOSEPH GRDINA, 6205 St. Clair Ave., Cleveland 3, O.
Tretji nadzornik: JOHN SEVER, 18023 Hillgrove Rd., Cleveland 19, O.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: JOSEPH PONIKVAR, 27601 Fullerwood Ave. Euclid 32, O.
LOUIS ERSTE, 3815 Schiller Ave., Cleveland 9, O.
ANDY KOCJAN, 211 Gardenland Ave., Niles, O.

ČLANSKI ODBOR:

MARTIN VALETICH, 15331 Glencoe Rd., Cleveland 10, O.
JOHN JUVANCIC, Jr., 214 Gardenland Ave., Niles, O.
FRANK DREMEL, 646 E. 162 St., Cleveland 10, O.

DIREKTOR ATLETIKE:

LOUIS SAMS, 21701 Fuller Ave., Euclid 23, O.

Uradno glasilo: "AMERIŠKA DOMOVINA," 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, O.

Za pojasnila se obrnite na glavnega tajnika Slovenske moške zveze, JOHN F. JADRIČ, 17815 Neff Rd., Cleveland 19, O. — IV 1-3345

Glavni odbor želi vsemu članstvu Slov. moške zveze vesele božične praznike in srečno novo leto.

Podružnica št. 5 SMZ

Cleveland, O. — Na zadnji seji 21. oktobra je podružnica vzela v pretres določbo glavnega tajnika, ki smo jo čitali v uradnem glasilu. Po njej ne morejo člani, ki so izven Amerike ali za stalno v stari domovini, biti redni člani SMZ in v slučaju smrti tudi niso upravičeni do \$100. posmrtnine, oziroma pogrebni stroškov.

Člani Podružnice št. 5 smo odločno proti tej odločbi glavnega tajnika, ker te točke ni v naših pravih in tudi ni bila sklenjena na nobeni konvenciji. Zato tudi gl. tajnik sam nima pravice tolačiti pravila po svoje. Člani naše podružnice sodoimo, da bi se godila krivica članom, ki že več let plačujejo svoj asessment v zvezno blagajni in bi sedaj z odločbo glavnega tajnika izgubili vse. Zato zahtevamo, ker je član pristopil k nam in v zveznem delokrogu plačuje redno svoj asessment, mora biti upravičen do vseh podpor, ki jih SMZ deli, pa naj član živi v katerikoli državi.

Želimo, da tudi druge podružnice izrečejo svoje mnenje o tej važni točki.

Odbor.

Podružnica št. 3 SMZ vabi na letno sejo

Cleveland, O. — Podružnica št. 3 vabi svoje člane v nedeljo 24. decembra, ob 1:30 popoldne v Slov. dom na Holmes Ave. na glavno letno sejo. Na dnevnem redu so volitve odbora za l. 1962 in več drugih važnih društvenih zadev.

Člani, ki dolgujejo asessment, naj pridejo prav za gotovo in asessment plačajo, da bo mogoče spraviti red društvene knjige. Na svidenje na seji in na do-

Martin Radoš:

V zavele

Sveti večer. Roblesov oče Luka se vsede v zapeček. Trdno dnevno delo je za njim. Na vse jutro je hitel z vozom na božični trg nakupovat. Doma je potem postoril v hlevu, narezal klaje, pripravil drva za praznike in uravnal mnogotere malenkosti v gospodarstvu. Razumljivo, da je sedaj utrujen. Zaslužil je počitek do večerje. Gospodinja pripravlja večerjo. Pozneje pridejo sosedje kot gostje, da pojdejo skupno k polnočnici.

Luka potegne fajfo izza škornja, jo nabaše, vtakne med čenjusti, — vžigalice leže na mizi — vstane in gre — na vžigalice se ne spomni — k oknu, obriše s srajčnim rokavom zasoplo šipo in zre skozi njo na prosto. Njegov pogled se zgubi v sivi decembrov večer, ki tih in ledenomrzol lega na pokrajino. Za ograjo njegove domačije se razprostirajo livade pod belo snežno odejo, katero je vrgla zima čez nje. Nepremično stoji pri oknu. Zdaj še bolj ko prej občuti utrujenost v udih. Moral se je danes z delom hitro zasukati. Hlapci in velika dekla so odšli včeraj na dopust čez praznike. Samo stara gospodinja in mali hlapec sta ostala. Hči mu je poročena in živi v mestu. Svoj obisk za praznike je odpovedala, mu voščila vesel Božič in sporočila srčne pozdrave. Seveda, mlada materinska sreča jo veže na dom. Brez vsakega veselja in zelo zapuščena se čuti Luka. Kakor z ostrimi kremplji se zasadi nenadoma bridka misel v njegovo glavo: Prav lahko bi bila zadovoljnost in sreča pri njem doma, če bi ne ležal prepirl, težak kakor skala, med njim in njegovim edinim sinom. Sin Jakob je dovršil šole za kmetijstvo in se vrnil na pomlad domov. Veselje je žarelo tedaj z očetovega obraza. Zazelel si je prav kmalu sinove proke. Po njegovem mnenju naj bi sin zaslužil bogato sosedovo hčer, in na dan poroke naj bi prevzel gospodarstvo. Toda mladi kme-

mači zabavi po seji! Frank M. Perko, taj.

DRUŠTVENI IMENIK

Veliko posameznih društev ima v našem listu seznam svojih uradnikov, čas in kraj sej. Te sezname priobčujemo po enkrat na mesec skozi vse leto proti plačilu \$12.

Društvom, ki imajo mesečni oglas v tem seznamu, objavljamo brezplačno tudi vabila za seje, pobiranje asessmenta in druge kratke vesti. Dobijo torej za \$12 dosti koristnega.

Vsem društvom priporočamo, da na letnih sejah odobre letni oglas v imeniku društev Ameriške Domovine in si s tem zagotovijo tudi priložnost za brezplačno objavo društvenih vesti in novic.

Očak Triglav se dviga nad slovensko zemljo. Videl je Slovence prihajati pod svoje vznožje, videl, ko so vladali nad njimi Nemci in jih pobijali Turki; se z njimi veselil, ko jim je leta 1918 zasijala svoboda; slišal jok, ko so pod nacističnim nasiljem padali slovenski očetje in fantje, ko je v rdeči revoluciji tekla slovenska kri, ko je nad slovensko deželo zavladalo rdeče nasilje; stoji in čaka, da bo njegovim sinovom in hčeram zasijalo zopet sonce svobode.

Leno popeljem v svojo sobico gori. Jakob, ti pa hitro skoči po pomoč, zdi se mi, da nam Jezusček prinese na nocojšnji sveti večer novorojenčka!"

Gospodar stoji onemel. Besede stare žene so se mu zajedle kakor nož v srce. Sliši zapiranjne težnih vrat. Sin je odhitel po pomoč. Istočasno škripljejo pod hojo stopnice, ki peljejo v zgornjo sobico. Očetu Luku postaja vse nekam nenavadno čudno. Mrzaj ga. Odvihne si ovratnik na suknjiču in zapešači, obe roki v hlačnih žepih tiščee, po družinski sobi gor in dol. Večkrat nenadoma obstane. Misli. Premišlja.

Čas beži. Tihi mir prepreza sobo. Čim dalje premišlja, tem lažje in slajše mu utripa srce. Še svetilka meče božajoče pramene po stenah. Da, Roblesov oče se zasači celo pri tem, kako včasih obstane in dolgo zre proti stropu ter napeto posluša. Saj, zgoraj nad družinsko sobo je gospodinjinja sobica. Nenadoma ga prešine globoko veselje. Da, da; tako bo, ni drugič! Zdaj ve, kako bo ukrenil. Njegovo obličje se zjasni, kakor ljubeč sončni sij. Hvaležno sklene Luka trde, žuljave prste in se zroč v jaslice zahvaljuje Jezusčku, ležečemu na slamici. In Jezusček ga iz jaslic prijazno gleda in blagoslavlja.

Se preden dospejo sosedje za k polnočnici, vstopi gospodinja v sobo; nemirno mečka konca naglavne rute in smehlja reče: "Gospodar, vnučka ste dobili!" "Res?" reče Luka mehko, da ženska začudena kima z glavo. Ne ve prav, kaj naj si misli. Tako prijazen se ji je zdel Luka nenkrat. Gospodar tiho korači mimo nje, krene po stopnicah v zgornjo sobico, v temi previdno tiplje s prsti po kljuki, — "psst!" — opozori sam sebe, narahlo pritisne kljuko in se splazi čez prag. Luka stopi k postelji. Mlada mati odpre oči in jih upre v moža: "Stari ata!" se mu veselo nasmehne. Previdno — rahlo se oklene njegovi okoreli prsti tople roke mlade matere. V zadregi spregovori Luka: "Hvala, hvala ti, Lenčka! Odpusti mi mojo krivdo! Odslej naprej bodi vse drugače! Jutri preskrbim, da pride zibelka iz podstrešja doli. Vidva ostaneta na Roblesovini. Najem kar odpovejta! Jaz se preselim v 'kot' v mojo sobico. Gospodarila bošta vidva — jaz pa se že veselim naslednjega vnučka!" S stiskom rok povdarita svojo notranjo zadovoljnost in veselje.

Med tem so se vrata prav tiho odprla; Jakob in gospodinja sta prav radovedno pomolila glavi skozi odprtino, in ko sta slišala tako prirčne besede, sta jih zopet narahlo zaprla. Zadolvoljno prikima ženska Jakobu: "Tako je prav!"

Pri fari slovesno pritrkavajo zvonovi in oznanjajo božično srečo: "Zveličar se rodil je nam..." Božična sreča se je vselila tudi na Roblesovino.

Je že napredoval

Anica: "Je tvoj mož tudi muzikaličen?"

Dragica: "Seveda, sedaj že pleše, kakor jaz živžgam!"

Ženske dobijo delo

Iščemo

varuhinjo otrok za tri dni v tednu, ob četrtek in petkih le nekaj ur, ob sobotah za ves dan. Kličite KE 1-0375.

MALI OGLASI

V najem

Odda se eno 5-sobno stanovanje in eno 3-sobno stanovanje. Kličite EN 1-9061.

—(15, 18, 20 dec)

Hiša naprodaj

4 sobe in kopalnica spodaj, velika zgotovljena soba zgoraj, dvojna garaža, plinski furnez, vse ograjeno. Kličite EN 1-1478.

—(WTF)

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

III. del.

Ko se je znašel v kuhinji, se je Neža mirno dvignila in hotela oditi.

— Ali se vam ne zdi, Neža, da včasih govori kakor da ni več priselna? —

Bila je že pri vratih in ko se je obrnila, mu je bilo žal, da je stavil vprašanje. Nežin obraz je bil bel, le za las boljše od Natašinega.

— Gospod Bregar, če mora duša kluvati skoz goro tolikih težav, ni nič čudnega. Vi ji nikoli niste pomagali, nikoli ji niste šli nasproti od druge strani. Bali ste se, niste imeli poguma. Preveč hudega bi bilo treba odriniti. Hoteli ste samo živeti. —

Hotel ji je reči, naj se pobeže, toda ni imel moči. Ko je

zginila skoz vrata, je šele videl, da je dvignil roko. Zdaj jo je mrtvo spustil k telesu. Vrata v Natašino spalnico so se že zaprla.

Ko je vstopil v svojo sobo, se je spustil v naslonjač. Bil je na kraju svojih moči. Ni imel poguma — vsi mu to mečejo v obraz, Silva, Nataša, Lidija, Neža — nekoč pred leti tudi Viktor.

Kako strašno se je Nataša v teh zadnjih mesecih spremenila. Njena ženskost je postala kakor modrikasta senca v toplem poletnem večeru, skoz katero dobivajo stvari oblike pravih likov, ki jih sicer ob svetlem dnevu nimajo. Njeno govorjenje, ki je zdaj prav za prav samo še šepetanje, je polno skritih namigavanj, odtrganih globokih občutij, za katere nikoli ni mislil, da jih sploh ima. Pač nekoč ga je vpraševala, če je prepričan, da človek živi naprej. Izmaknil se je bil z odgovorom.

So ženske, v katerih se vidi duša kakor polno satje.

To so brez dvoma Nežine besede. Toda Nataša jih je izgovorila kakor da so njene. Čutila jih je in se jih zavedala. Dojela je njih pomen. Še več, v zadnjem hipu se skuša prebiti skoz svojo nekdanjo telesnost, v kateri sta se použivala, videč, da tisto, česar ju je nekoč vezalo, razpada in gni.

V teh zadnjih hipih se grabi za dušo, skuša mu jo podariti, mu jo deti v roko, da bi nekaj ohranil iz preteklosti, kar bi ga vedno spominjalo nanjo. V tem zadnjem trenutku, ko se ločevata, ko Natašino telo že dokončno odmirava, bi ga hotela ujeti v duhovno zanjko, v kateri ima ljubezen beli obraz večnosti.

Stisnil se je v naslonjaču v obupnem strahu, da je dojel pomen Natašinih besedi. Mar ni Neža povedala isto, le z

drugimi? Če mora duša kluvati skoz goro tolikih težav. Nikoli ji niste šli nasproti od druge strani.

V norem strahu je planil k pisalni mizi in prižgal luč. Izpod zelenega senčnika se je svetloba oprijela knjižne omare, odgrnjene postelje, zlate okvira velike slike na steni, drobnih figur na nizki omari in se ustavila na masivnih vratih železne blagajne.

Nataša na oni strani je pričela kašljati. Slišal je Nežine korake, tihe in mirne korake, ki so mu vendarle trgali živce in s stisnjenimi pestmi se je pričel vračati k naslonjaču.

Za vrata, kako se usoda igra z njim. Skoraj vsa preteklost je že zrušena, čez prve ruševine že leže robidje pozabe, črni ostanki so že na pol prekriti z zemljo. In ti kakor v porog požene iz tega prekletega dračja kakor diha tenka veterica, bel cvet, nežen, da se ga ne upaš niti dotakniti. Tu je, strašno nasprotje z ruševinami, s to črno gmočo razpadle preteklosti.

S stisnjenimi pestmi je suval predse, v zelenkasto luč, v mrak pod stropom.

— Saj to ni življenje, saj to ni življenje! —

Ni se mogel izmakniti. Spoznanje ga je ujelo v sobi kakor nekoč Razpeta. Nataša je v muki svojega razpadanja ujevala rojstvo ljubezni in ga povijala v prve razgrinjajoče se ovoje duše. Vsi njegovi dotiki na njenem telesu so odšli, vse kar je bilo med njima se je raztopilo na rumenkjati koži, na upadlih prsih, iz katerih se cedi sokrvica.

Zdaj ga ne dojema več s telesom, z nežnim, naravnost bolečim rahločutjem si ga prisvaja, kakor si prisvajajo moške žene, ki ljubijo z dušo.

Tega se je bal, nezavedno bal že dolgo. V tem hipu so odnosi do Lidije in zlasti še do Valenke dobili povsem novo obličje. Bilo ni več varanje na vrhu, bilo je podlo trganje duhovnih niti, mazanje neznanjsko lepe slike, ki je trepetala v Natašinih rokah. Postajala je čist otrok in on.

V klopič zvit je trepetal v naslonjaču in s členki svojih prstov zatiskal oči s tako silo, da ga je bolelo globoko zadaj v lobanji.

Ko se je vlekel proti postelji in mimogrede ugasnil luč na mizi, je v moreči stiski želel samo emo:

Da bi Nataša že jutri umrla.

58

Bila so tu prva marčna jutra z belo slano in z rahlo ogretim popoldnevi. Natašina borba z življenjem je bila z vsakim dnem šibkejša in doktor Petran je prihajal z morfijem, ki je umirjal bolečine.

V nedeljo popoldne — Blažu se je zdelo, da bo Nataša zaspala — se je odločil, da vsaj za čas odide k Valenki. Ko se je previdno vzdigoval s stola, je zazvonil zvonec na vratih. V istem hipu je Nataša odprla oči.

— Nekdo pride, Blaž? — je šepnila.

Slišal je Nežo, ki je odhajala iz kuhinje odpirat in jezilo ga je, da je obisk prišel prav zdaj, ko se je on odpravljat doma. Toda ko je zaslišal glasove v veži, je jeza v trenutku splahnela in v obraz mu je bušila kri. Neodločen je stal ob postelji, neumno gledal v ženo in zdelo se mu je, da je njen pogled dobil čuden, porogljiv izraz.

— Silva in Viktor, Blaž. Menda ju boš sprejel. Mar ni lepo, da sta prišla — prvi kot mož in žena? —

— Seveda — je jecnil. —

Zelo lepo, da sta prišla skupaj. Naglo je odšel v predsobo in priprl vrata za seboj. Bil je zmeden in ko se je lovil z očmi po prostoru, je slišal globok Viktorjev glas, ki ga je spominjal tistega dela preteklosti, ki ga je že skoraj pozabil in izbrisal. Tistih vražjih mesecev v taborišču in izdaje, ki je bila nazadnje tako tesno povezana s celo njegovo usodo.

Moral se je zbrati, stopiti preden trdno in samozavestno. Zdaj je Silvina mož, posestnik tega, kar je nekoč mislil, da bo imel on.

Za hip je samega sebe pogledal v zrcalo in stopil proti vratom. Odprl jih je in zdaj so si stali nasproti.

— Bogme, kakšno presenečenje! —

Glas mu je bil trden, mučil se je, da bi pokazal svojo uravnovešenost. Toda zdaj je bilo treba že zavoljo olke reči tisto, kar je bilo najtežje.

Mr. Joseph Meglich in sin Jimmy prodajata BOZICNA DREVESA na 7023 St. Clair Ave., na lotu ravno čez E. 71 luči, na severni strani St. Clair Ave. — Dobili smo največ naša drevesa iz Pennsylvanije in imamo zelo dobro izbiro.

Delniška seja

v nedeljo dne 14. januarja 1962

ob 1:30 popoldne se vrši

LETNA DELNIŠKA SEJA

Slovenskega doma na 15810 Holmes Ave.

To obvestilo je smatrati uradno vsem društvom in posameznikom

FRANK KONCILJA, tajnik.

MAPLE HEIGHTS POULTRY & CATERING

17330 Broadway Maple Heights
Naznaniamo, da bomo odsej nudili kompletno postrežbo (catering service) za svate, bankete, obletnice in druge družabne prireditve. Za prvovrstno postrežbo prevzamemo popolno odgovornost. Na razplago vseh vrst perutnine. Se priporočamo:

ANDY HOGEVAR in SINOVI

Tel.: v trgovini MO 3-7733 — na domu MO 2-2912

GRDNA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. . . . 17002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči

Henderson 1-2088

Kenmore 1-6300

Moderno podjetje — Zmerne cene

VSEM SLOVENCEM IN HRVATOM ŽELIMO VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!

Zahvaljujemo se vsem za naklonjenost v preteklosti in se priporočamo za v bodoče.

EUCLID POULTRY

MR. in MRS. HOWARD BAKER, lastnika

549 East 185th Street

KENmore 1-8187

Lepo božično darilo!

Ali imate sorodnika, prijatelja ali znanca, ki ne dobi še Ameriške Domovine? Dajte, osrečite ga za Božič in mu naročite Ameriško Domovino. Boste videli, da mu boste zelo ustregli.

Ako to storite, bomo novemu naročniku mi poslali lepo božično karto obenem z božično številko ter ga obvestili, da mu Vi poklanjate naročnino kot Vaše božično darilo. Izrežite spodnji kupon in priložite denar za naročnino obenem z natančnim naslovom novega naročnika.

KUPON

Ameriška Domovina
6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio

Prosim, da pošiljate Ameriško Domovino kot moje božično darilo na sledeči naslov:

Ime

cesta

mesto in država

Za to darilo pošiljam znesek \$.....

Moje ime je

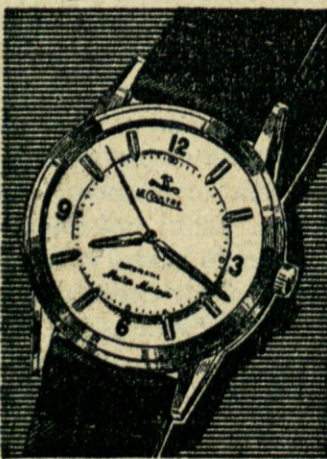
Moj naslov je

mesto in država

The CAPTAIN'S CHOICE
LECOULTRE

The World's Most Exceptional Watches
Since 1833

Master
Mariner

Master Mariner Automatic
All-Proof. \$100.

This Christmas give him a watch for a lifetime... with the famed LeCoultre movement, lovingly fashioned by the world's most experienced watch craftsmen. The Mariner is equally at home on land, sea or air.

Cerne Jewelry Co.

6412 St. Clair Ave.
QUALITY JEWELERS
SINCE 1909

Christmas Store Hours:
9:30 to 8 P.M. Every Day

We Give Green Eagle Stamps

BUSINESS OPPORTUNITY

BEAUTY SHOP — BY OWNER
Estab. 4 yrs. Best loc. in Morton Grove. 6 stations. Air cond. Wonderful oppty. for right person. Must sell due to illness. Best offer. YO. 6-9001. (244)

TV and RADIO TUBE ROUTE — BY OWNER

40 testers on location. Requires 2 days work per week. Over \$20,000 gross yearly. Sell any part or all. Call LO. 1-1745. (245)

— Iskrene čestitke obema.

Dobro se je zavedal, da je to eden najbolj tragičnih trenutkov v njegovem življenju in da ga je združitev teh dveh ljudi pritisnila ob zid. Njegova življenjska filozofija se ni izkazala, ta dva vanjo nista verjela

in zdaj na skrivaj niti sam ne verjame več vanjo.

Segel je v roko najprej Silvino Viktorju.

Čutil je trdo Viktorjevo dlan.

— Hvala, Blaž — je mirno rekel Žalar.

PRAV VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO ŽELE VSEM ROJAKOM, LASTNIKI IN USLUZBENCI

novega mesarskega podjetja
SCHAUER'S MEATS

Great Lakes Mall Shopping Center

Mentor, Ohio — na Euclid Ave. — Rt. 20

Telephone UL 1-2127 ali 255-9758

Nova mesarija je opremljena z najmodernejšimi hladilnicami za meso, ima posebno moderno prekajevalnico in vse nove, najmoderneše stroje za predelavo mesa.

Vse mesne izdelke napravimo doma točno po naročilu. Meso je doma uležano, doma prekajeno, doma kuhano, doma mešano po našem domačem okusu in načinu.

Izdelujemo in prodajamo na debelo in na drobno: domače šunke, klobase, mesene, riževe in krvavice, hrenovke, salame, baloni

Vabimo rojake, naj si ogledajo našo mesno trgovino in cere.

Gostilničarji, groceristi, zajtrkovalnice in drugi prodajalci dobe pri nas najboljše slovenske in ameriške mesne izdelke po ugodnih cenah.

Brezplačno dostavljamo ob vsakem času.

EMIL, BOB in JOE SCHAUER,
JOŽE HARI

SEASON'S GREETINGS

FROM

MRAMOR'S MARKET

6710 St. Clair Ave.

HE 1-7769

EVERYDAY SPECIALS:

3 lbs. CRISCO	.79
10 oz. MAXWELL INSTANT	1.29
SHURFRESH Oleo 6 lbs.	.99
ANGELA MIA OIL, 1 Gal.	1.99
PECANS CLEANED 1 lb.	.99
JOHNNY BREAD (rožiči) 3 lbs.	1.00
MIRACLE WHIP, 1 qt.	.49
Regular TIDE	.29
3 lbs. SPAGHETTI	.49

FREE DELIVERY

VESELE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO ŽELITA VSEM ODJEMALCEM

FLORIAN in MARIE KONCAR
lastnika

MODEL FOOD MARKET

445 East 200. Street

KE 1-7447

Prvoklasno sveže meso — domače prekajene riževe in krvave klobase — želodci — grocerija vseh vrst in zelenjava.

Vse trajno kodranje
SAMO ENA CENA

Izberite od najboljših
COLD WAVES • MACHINELESS • MACHINE

445
Niz
vse

vključno umivanje las
kodranje in rezanje las
Garantirano
Reg. \$10 do \$25

Najboljši licenzirani operatorji
Posebna raztopina za težke lase
Izberite si iz naše velike nove zaloge eno, povsod oglaševano trajno kodranje — neoziraje se na ceno. Prepričajte se sami, da za najlepše trajno kodranje ni potreba plačati več.
Zakaj bi si lase kodrali sami, če vam to lahko napravijo strokovnjaki; vključno umivanje glave, kodranje in striženje, za manj denarja!

ANDRE DUVAL

406 Euclid, drugo nadstropje. SU 1-3161. Edini tak salon v Clevelandu z samo eno ceno.